

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ВАНТАЖНИХ І ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF FREIGHT AND PASSENGER TRANSPORTATION

УДК 656

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Бережнюк І.А., студентка, Національний університет водного господарства та природокористування, e-mail: berezhniak_m21@nuwm.edu.ua,
Дорошук В.О., старший викладач кафедри транспортних технологій і технічного сервісу, Національний університет водного господарства та природокористування,
Сліпенький Є.Б., старший викладач кафедри транспортних технологій і технічного сервісу, Національний університет водного господарства та природокористування

Транспортна система – це складний механізм, який забезпечує функціонування всієї економіки. Пошкодження цього механізму внаслідок війни вимагає комплексних заходів для відновлення та модернізації.

Війна в Україні стала каталізатором глибоких змін у всіх сферах життя, у тому числі в логістиці та вантажних перевезеннях. Воєнний конфлікт приніс значні виклики для транспортної галузі, вимагаючи від неї швидкої адаптації до нових умов.

У 2022 році логістична галузь зазнала значних потрясінь. Блокада українських портів, руйнування транспортної інфраструктури, дефіцит палива та енергії, відтік кадрів та зростання цін на енергоносії створили безпрецедентні перешкоди для ефективного функціонування логістичних ланцюгів. Особливо гострою проблемою стала нестабільність електропостачання, що негативно вплинуло на роботу складів. Крім того, війна призвела до втрати виробничих потужностей та основних засобів, що додатково ускладнило ситуацію.

Обсяги перевезень автомобільним транспортом знизились на 19,7%, залізничним – на 43,7%, а морським – на 63,8%. Війна призвела до скорочення обсягів перевезень на українському логістичному ринку на 50% (рис.1).

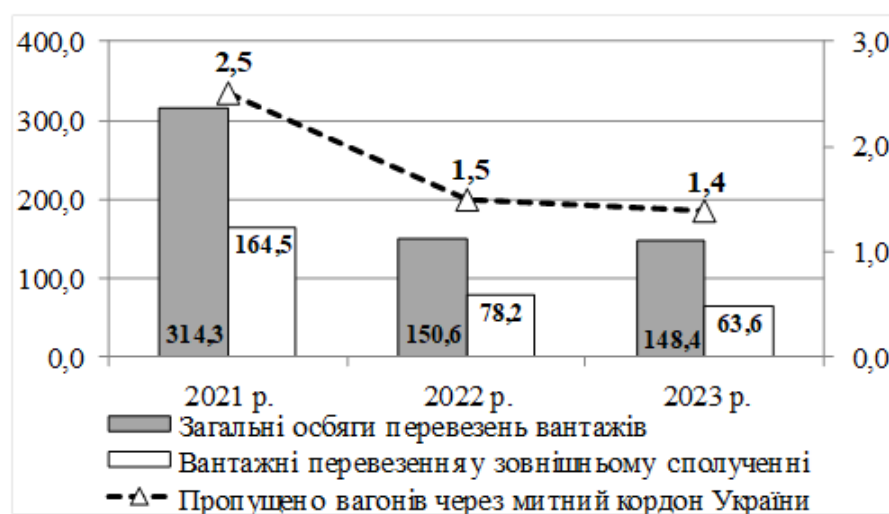

Рисунок 1 - Зниження обсягів перевезень

Аграрний сектор став життєво важливим для української економіки в умовах війни. Незважаючи на значне скорочення експорту в порівнянні з 2021 роком (на майже 50%), агропродукція стала основним джерелом валютних надходжень. У 2022 році аграрний експорт приніс понад 20 мільярдів доларів США, що майже вдвічі менше, ніж роком раніше.

Змінився і географічний напрямок експорту. Якщо раніше лідером була Китай, то в 2022 році основним покупцем української агропродукції став Європейський Союз. Частка ЄС в українському аграрному експорті зросла з 32,4% до 59,3%. При цьому найбільшими імпортерами українського зерна стали Румунія, Китай, Іспанія та Туреччина.

Такий різкий зріст експорту до ЄС спричинив певні складнощі, зокрема, перенасичення європейських ринків та необхідність розширення європейської інфраструктури для перевалки та переробки української продукції.

Широкомасштабне вторгнення РФ призвело до руйнування значної частини української залізничної інфраструктури та втрати ключових ресурсів. Це поставило під загрозу ефективне функціонування залізничного транспорту. Зважаючи на значне скорочення транзитних перевезень за останні роки, актуальним завданням є залучення залізниці до нових міжнародних проектів, які б дозволили обійти території Росії та Білорусі.

Розвиток логістичної інфраструктури відкриває перед Україною нові можливості для економічного зростання та інтеграції в світові торговельні мережі. Будівництво сучасних логістичних хабів, модернізація залізничної інфраструктури та розвиток морських портів дозволить підвищити конкурентоспроможність українських товарів на світовому ринку. Однак, для реалізації цього потенціалу необхідно подолати низку викликів, пов'язаних з невідповідністю залізничної колії, залежністю від російських факторів, тощо.

Оскільки логістика є одним з ключових факторів економічного розвитку будь-якої країни, тому інвестиції в логістичну інфраструктуру – це інвестиції в майбутнє України. Сучасна, ефективна логістична система дозволить залучити нових інвесторів, збільшити обсяги експорту та імпорту, а також створити нові робочі місця.

Для залучення необхідних інвестицій необхідно об'єднати зусилля держави та бізнесу. Держава має створити сприятливі умови для інвестування, а бізнес – брати активну участь у фінансуванні та реалізації логістичних проектів.

Завдяки своїй гнучкості та мобільності, автомобільний транспорт має найбільші можливості для відновлення обсягів перевезень, втрачених внаслідок війни.

Згідно з прогнозами BCG та McKinsey, глобальні виробничі ланцюги зазнають значних трансформацій. Компанії все частіше віддаватимуть перевагу рещорингу (повернення виробництва до країни походження) та ніаршорингу (перенесення виробництва до сусідніх країн), що призведе до скорочення довгих і складних мереж постачання.

Вибір відповідної мікрологічної системи (PR – «планування потреб і ресурсів», «Канбан», OPT – «оптимізована виробнича технологія», LP – «худе виробництво», JIT – «точно в термін») дозволить підвищити ефективність роботи підприємства в динамічному ринковому середовищі, оптимізувати планування виробництва, скоротити виробничі цикли, знизити витрати на зберігання запасів та забезпечити своєчасну доставку продукції клієнтам.

Попит на логістичні послуги з боку малого та середнього бізнесу є рушійною силою розвитку логістичного ринку. Для задоволення цих потреб необхідно розробляти індивідуальні пропозиції, які враховують фінансові можливості клієнтів.

В умовах воєнного стану безпека перевезень стає пріоритетом номер один, що призводить до зростання вартості логістичних послуг, особливо в регіонах, розташованих поблизу зони бойових дій. Це, в свою чергу, стимулює до якісного страхування вантажів.

Для підвищення ефективності логістичних операцій необхідно активніше впроваджувати сучасні технології, такі як автоматизація складів та аналітика даних.

Цифрова трансформація логістики відкриває нові перспективи для розвитку бізнесу та конкурентних переваг на ринку.

Програмне забезпечення відіграло вирішальну роль у забезпеченні безперебійності логістичних операцій в умовах війни. Завдяки його використанню, компанії змогли ефективно планувати маршрути, відстежувати вантажі та координувати дії своїх партнерів.

У підсумку, трансформація логістичних процесів в умовах військового стану є критично важливим завданням для забезпечення безперервного постачання необхідних товарів та стабільності економіки. Військовий конфлікт вимагає від логістичних компаній гнучкості, здатності до швидкого адаптування та впровадження інноваційних рішень для подолання нових викликів. Забезпечення безпеки, фінансової стійкості та ефективного управління ланцюгами постачання сприяє не тільки відновленню, але й підвищенню стійкості логістичних процесів до потенційних ризиків у майбутньому. Гнучка, адаптивна логістика, що опирається на сучасні технології та стратегічну співпрацю, стає однією з основ стабільності й розвитку в умовах кризових ситуацій.

Перелік використаної літератури

1. https://uz.gov.ua/cargo_transportation/general_information/indicators_of_transit/
2. <https://www.mikhailenko.com.ua/24-05-2023/logistyka-v-umovah-vijny-yak-zberegty-ta-pitrymuvaty-eksportni-postavky/>
3. <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/24/688538/>

УДК 656.025

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОСТАВКИ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ У МІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

Бєлих Н.М., студентка, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, **Калініченко О.П.**, к.т.н., доцент, доцент кафедри транспортних технологій, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, e-mail: kttkap2016@gmail.com

Сучасна глобалізація та стрімкий розвиток логістичних систем вимагають постійного вдосконалення та оптимізації процесів перевезення товарів. Однією з важливих галузей логістики є перевезення хлібобулочних виробів, яке відіграє ключову роль у задоволенні постійного попиту споживачів на свіжі та високоякісні продукти.

Підвищення ефективності перевезення хлібобулочних виробів в міжміському сполученні не лише сприятиме збільшенню конкурентоспроможності підприємств, але й відповідає сучасним тенденціям зростання уваги до сталості та оптимізації витрат. Це також віддзеркалює турботу про важливість пристосування до вимог сучасного ринку та задоволення очікувань споживачів щодо якості, доступності та своєчасності поставок.

Безперервна робота ринку хлібобулочних виробів, яка є однією із важливих складових ринку продовольства, займає важливе місце у утворенні продовольчого забезпечення країни яке впливає на соціальну стабільність. Продовольче забезпечення це своєчасне задоволення потреб населення в якісних та свіжих продуктах харчування, а також безперебійний та фінансовий доступ до необхідної їх кількості для забезпечення життєдіяльності населення [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Автор виділяє основні чинники продовольчого забезпечення (рис. 1)

Для забезпечення доступності до продуктів харчування необхідно знизити податки на основні продукти харчування для забезпечення життєдіяльності населення, вирівняти стан заробітної плати підвисивши прожитковий мінімум, забезпечити фінансовою підтримкою сільськогосподарську та транспортну інфраструктуру.